

Tid Tisdagen den 25 september 2012 kl. 17.05 – 18.35
Plats Bolindersalen, Tekniska nämndhuset
Justerat Tisdagen den 2 oktober 2012

Per Ankersjö

Mikael Magnusson

Närvarande

Beslutande ledamöter:

Per Ankersjö (C), ordföranden
Katarina Luhr (MP), vice ordföranden
Jonas Nilsson (M)
Torbjörn Erbe (M)
Per Ola Bosson (M)
Nils Ingelström (M)
Karin Karlsbro (FP)
Mikael Magnusson (S)
Åsa Wester (S)
Mats E. P. Lindqvist (MP)
Stellan F Hamrin (V)

Tjänstgörande ersättare:

Anders Thureson (M) §§ 1-25	för Helena Levy (M)
Eva Runvald (M) § 26	för Helena Levy (M)
Fredrik Canerstam (S) §§ 1-25	för Rana Carlstedt (S)
Måns Lönnroth (S) § 26	för Rana Carlstedt (S)

Ersättare:

Eva Runvald (M) §§ 7-25
Viktor Strååt (M)
Andreas Lundin (M)
Per Johansson (FP)
Måns Lönnroth (S) §§ 1-25
Kristina von Engeström (S)
Charles Berkow (MP)
Belinda Hellberg (MP)
Sara Stenudd (V)

Tjänstemän:

Förvaltningschefen Gunnar Söderholm, Daniel Selin, Emily Tjäder, Gustaf Landahl §§ 1-25, Håkan Andersson, Ingrid Mårtenson, Malin Ekman §§ 1-25, Maria Svanholm, Pia Winbladh Högfors, Åsa Hoffmann, personalföreträdaren Luis Lopez samt biträdande borgarrädssekreteraren Markus Berensson.

§ 16

Samråd om Den gröna promenadstaden

Remiss från stadsbyggnadsnämnden

Dnr 2012-9155

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M) och Karin Karlsbro (FP):

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att avslå förvaltningens förslag under stycket ”Mål och strategier för den gröna promenadstaden”.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att i övrigt bifalla förvaltningens förslag.
- 3 Miljö- och hälsoskyddsnämnden anför därutöver följande:

I en stad byggd av och för människor behövs intagande grönområden som kompletterar stadsbebyggelsen. Detta är särskilt viktigt i ett växande Stockholm där naturområden nödgas tas i anspråk för ny bebyggelse och det behövs gott om attraktiva och genomtänkta parker och grönområden.

En grönyta lyfter emellertid inte stadsrummet per automatik bara genom att finnas till, utan grönytan är en allmän plats bland andra och dess läge, utformning och innehåll har en inverkan på om det blir ett uppskattat och välutnyttjat rekreativt område eller inte. På samma sätt som det finns dåligt utformade och öde torg finns det dåligt utformade och öde grönytor. Många av stadens mest uppskattade park- och grönområden är inte hyllade på grund av deras storlek, utan tack vare park- och grönområdenas särskilda beskaffenhet samt de omkringliggande områdenas karaktär. Gröna platser är en integrerad del av närmiljön och levande grönytor är en del av levande, urbana stadsmiljöer präglade av en mångfald av bostäder och verksamheter. Den gröna promenadstaden ska därför vara en strategi som fyller nya och existerande stadsdelar med innehåll.

För att detta ska kunna ske är det centralt att stadens strategiska dokument intar ett uttalat kvalitetsperspektiv och är tydligt kring vilka värden som präglar och utmärker socialt- och ekologiskt värdefulla områden. Det är inte kvantitativa mått i form av täthetsindikatorer och grönytefaktorer som garanterar bra grönområden utan en inspirerad design av hög arkitektonisk kvalitet.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 10 september 2012. Förvaltningen föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt följande:

Godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M) och Karin Karlsbro (FP) föreslår (se beslutet).

- 2) Vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen samt att i övrigt anföra följande:

Den Gröna promenadstaden är ett strategidokument som syftar till att utveckla metoder för planering och utveckling av parker och grönområden med fokus på hur fler stockholmare ska få möjlighet att utnyttja stadens gröna miljöer. Dokumentet utgör även det ramverk som ska mynna ut i vad staden kallar för Stockholms parkprogram.

Miljöpartiet anser att det är mycket bra att Den Gröna promenadstaden är under framtagande. Stora delar av dokumentets innehåll är relevant och det är viktigt att Den gröna promenadstaden får en så bred spridning bland stadens förvaltningar som möjligt, inte minst gäller detta stadens exploateringskontor. Ett viktigt konstaterande som görs är att parkerna och stadens grönområden i ett växande Stockholm kommer att användas av fler människor och utstå större påfrestningar. I nuvarande utformning anser Miljöpartiet dock att dokumentet är lite för spretigt för att fungera som det viktiga strategidokument som planen syftar till att vara.

Inledningsvis beskrivs i dokumentet att Stockholm är en stad som erbjuder storstadskvaliteter samtidigt som staden är en grön stad där naturen, parkerna och de lummiga stränderna är vardagsnära och tillgängliga för alla. Kontoret konstaterar även att det är just de gröna kvaliteterna och vattnet som stockholmarna värderar högst.

Under rubriken ”Park och natur i förändring” beskrivs i dokumentet att ett växande Stockholm innebär att grönområden kommer att behöva tas i anspråk för nya bostäder, arbetsplatser, service och infrastruktur. Dessa ord gör dokumentet motsägelsefullt.

Miljöpartiet anser att stadens parker och grönområden måste likställas med stadens övriga stadskvaliteter. I ett framtida Stockholm måste stadens parker och grönområden rent av värderas högre än infrastruktur avsedd för biltrafik. I ett framtida Stockholm måste staden verka för en stadsplanering som tänker nytt och kreativt. Yteffektiv markanvändning måste prioriteras, likaså bör staden börja se över var i staden infrastruktur avsedd för biltrafik kan grävas ner eller ändra fysisk karaktär i förmån för anläggande av nya parker och bostäder.

Avseende gröna investeringar vid all exploatering så föreslår vi ett tillämpande av den kompensationsmodell som används i flera tyska delstater. Denna fungerar som en trappa, på samma sätt som modellen för avfallshierarkin. Det första steget innebär att exploatering i ett grönområde ska undvikas. Om detta inte är möjligt ska orsaken bedömas och dokumenteras. I andra hand så ska en exploatering i ett grönområde minimeras. Om detta inte heller är möjligt ska orsaken bedömas och dokumenteras. I tredje hand så ska grönförlusten i ett grönområde vid exploatering kompenseras, i betydelsen att de gröna värden som finns kvar i och vid ett exploaterat område ska förbättras. Vilket kan göras genom anläggande av dammar eller våtmarker, aktiv plantering av arter nödvändiga för en fortsatt biologisk mångfald och/eller aktiv ut/plantering av hotade arter. Om detta inte är möjligt, till exempel därför att hela grönområdet försvinner vid en exploatering ska orsaken bedömas och dokumenteras.

I fjärde hand så ska grönförlusten av ett grönområde ersättas. Vilket innebär att det förlorade grönytan ska kompenseras genom ett återskapande av naturmark på en annan plats, som innan återskapandet inte är grönområde. Det fjärde steget är bindande och ska inte kunna passeras.

Det ska åligga respektive exploatör att ta fram underlag och motiveringar för hur respektive steg ska tillämpas.

Inför det fortsatta arbetet med Den Gröna promenadstaden och det kommande parkprogrammet är det av största vikt att kontoret tydliggör vilka ansvar och roller stadens olika kontor har och utifrån denna utgångspunkt formulerar beskrivningar i syfte att värna den övergripande gröna infrastrukturen i staden och dess omland. Exploateringskontoret spelar en viktig roll i sammanhanget och det är viktigt att tydliggöra att de avtal staden skriver med byggherrar förhåller sig till stadens strategiska planering och dess strategier för markanvändning, beskrivna ibland annat stadens översiktsplan Promenadstaden. Genom att applicera ett övergripande synsätt på den fysiska utvecklingen av staden undviker vi en exploatering som splittrar den gröna infrastrukturen. Ett övergripande synsätt är även av största vikt när ytterstadens stadsdelar förtätas. I dessa områden gäller det att bygga in innerstadens kvaliteter utan att bygga bort de kvaliteter som kännetecknar ytterstadens fördelar i form av god tillgång till natur mm.

Stockholm växer så det knakar och inflyttningen till staden tycks enligt prognoser inte mattas av. En av attraktionskrafterna med att bo och leva i Stockholm är de stora stadsparkerna och stadens många tätortsnära grönområden. För att Stockholm även i framtiden ska vara en attraktiv stad måste utgångspunkten i det framtida Stockholm vara att värna och förstärka stadens grönområden och parker och skapa fler gröna oaser, pocketparks mm. Utgångspunkten inför det fortsatta arbetet måste vara att planera för strukturer som minskar de ekologiska fotavtrycken – inte tvärtom som kontoret beskriver inledningsvis genom att konstatera att grönområden kommer att behöva tas i anspråk för nya bostäder, arbetsplaster, service och infrastruktur.

I det fortsatta arbetet med Den gröna promenadstaden vill Miljöpartiet att stadens gröna kvaliteter uppgraderas till att utgöra en av stadens absolut viktigaste utgångspunkter. Grönskans betydelse ur ett klimatperspektiv måste lyftas upp och likaså de möjligheter som grönskan kan ge när staden står inför utmaningen att bygga bostäder i bullerstörda lägen. Slutligen anser Miljöpartiet att ambitionen i det fortsatta arbetet måste vara att staden arbetar fram ett dokument som undanröjer och belyser konflikterna mellan exploatering och stadens gröna kvaliteter. Ett nytt modernt synsätt måste appliceras i stadsplaneringen som innebär en exploatering och en bostadsbebyggelse som bistår staden och vår närmiljö med ekosystemtjänster.

- 3) Mikael Magnusson m.fl. (S) föreslår att miljö- och hälsoskydds nämnden beslutar att i huvudsak godkänna förvaltningens förslag samt att därutöver anföra att:

Vi tycker att förvaltningens tjänsteutlåtande har välgrundade synpunkter och strategin i sig ger en bra beskrivning av Stockholms grönområden och parker. Tyvärr saknar strategin flera viktiga perspektiv för stockholmarna och flera centrala begrepp som t.ex. fickparker definieras inte.

Barnens behov och tillgång till säkra grönområden måste tas in i programmet. Det är nödvändigt för möjliggöra goda uppväxtvillkor även i en växande storstad, målet måste vara att det inom gångavstånd ska finnas grönområden eller park för alla Stockholms barn. Ett jämställdhetsperspektiv saknas genomgående, det behövs lyftas fram att det ska kännas tryggt att vistas i stadens parker.

Vi vill också se att strategin tar upp hur parker och naturområden kan främja folkhälsan, som flera motionsspår och befintliga spår måste underhållas. På samma sätt ska grönområdena eller parkerna vara tillgängliga och användbara för alla. I nuläget saknar programmet ett inkluderande perspektiv som gör att alla Stockholmare ska kunna använda parkerna och lättare kunna komma ut i naturen.

Stockholms grönområden har också ett egenvärde för att bevara och förstärka den biologiska mångfalden. Strategin saknar konkreta förslag hur biologiska värden kan skyddas.

- 4) Stellan F Hamrin (V) föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M) och Karin Karlsbro (FP).

Reservation

Vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Mikael Magnusson m.fl. (S) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Stellan F Hamrin (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av Stellan F Hamrin (V) enligt följande:

Vi stödjer förvaltningens förslag till beslut med det tillägget att exploatering av grönområden bör ske endast undantagsvis och då bara när särskilda skäl finns och att det inte alls får ske i områden av särskild betydelse för biologisk mångfald. Detta är viktigt att påpeka, eftersom ”Den gröna promenadstaden” helt saknar text rörande relationen till biltrafik, vägar och bebyggelse, samtidigt som just dessa faktorer tillmätts allt större inflytande vid de senaste årens exploatering. Detta har lett till ökad exploatering av grönområden (ex. i Farsta och Skarpnäck/Bagarmossen) och tenderar att omvandla Den Gröna Promenadstaden till en Icke-grön Bilstad, vilket vi starkt vänder oss mot.

Ingrid Mårtenson

Rätt utdraget intygar:
